

Asia: VN/34059/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hyria koulutus Oy:n lausunto lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeeseen liittyvistä säädösmuutoksista.

Muutokset rahoituksen sääntelyyn

Hyria koulutus Oy (jatkossa Hyria) ei kannata toisen asteen rahoitukseen liittyvän sääntelyn muuttamista esitetyllä tavalla.

Koulutuksen järjestäjälle tärkeintä on rahoituksen riittävä taso ja ennakoitavuus. Rahoitusperusteiden merkittävä ja yllättävä muuttaminen tilanteessa, jossa edellistenkään muutosten vaikutuksista ei ole riittävää tietoa, ei ole kannatettavaa. Rahoituksen perusteita tulisi yksinkertaistaa, eikä entisestään monimutkaistaa.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaisesti olemme koulutuksen järjestäjänä kehittäneet määrätietoisesti toimintaamme niin, että jatkuvan haun ja yhteishaun kautta tulevien opiskelijoiden välisiä rajoja on poistettu. Koulutusta yksilöllistetään ja suunnitellaan opiskelijan omien lähtökohtien ja osaamisperusteisuuden, ei hakeutumisyölyän mukaan.

Oppivelvollisuuden ja toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden tuomat lisäkustannukset on kompensoitava koulutuksen järjestäjille täysimääräisinä. Rahoituksen eriyttäminen kahteen eri väylään ei kuitenkaan ole kannatettavaa. On hyvin todennäköistä, että tämä heikentäisi jatkuvan

haun kautta tulevien opiskelijoiden rahoitusasemaa ja vaikuttaisi negatiivisesti jatkuvan oppimisen tavoitteiden toteutumiseen.

Esityksen ajatus siitä, että koulutuksen järjestäjä voisi jatkossakin suunnata saamansa resurssin parhaaksi katsomallaan tavalla on harhaanjohtava. Rahoituksella on aina ohjaava vaikutus koulutuksen järjestäjän toimintaan - resursseja suunnataan sinne, minne rahaakin kohdistetaan. Esitys ei tue ammatillisen koulutuksen reformin periaatteita ja se kohtelee epäoikeudenmukaisesti sellaisia koulutuksen järjestäjiä, joiden opiskelijoista merkittävä osa hakeutuu opintoihin jatkuvan haun kanavan kautta.

Ammatillisen perustutkinnon yksilöllinen laajentaminen

Hyria katsoo, että ehdotettu mahdollisuus ammatillisen perustutkinnon laajentamiseen enintään 30 osaamispisteellä on sinänsä kannatettavaa. Näin voidaan tukea yksittäisen opiskelijan jatko-opintovalmiuksia ja ammatillisen osaamisen yksilöllistä kehittämistä. Esityksen näkemys siitä, että tämä voitaisiin toteuttaa olemassa olevilla resursseilla, on kuitenkin epärealistinen. Kun suoritettavien osaamispisteiden määrä kasvaa, myös kustannukset kasvavat samassa suhteessa. Eri koulutuksen järjestäjien rahoitus on toteutettava niin, että lisääntyneet kustannukset huomioidaan ja voidaan kohdistaa sille järjestäjätaholle, joka laajennettuja opintoja tosiasiallisesti tarjoaa.

Laajentavien tutkinnon osien osalta lain perusteluissa todetaan että: "...laajentavia tutkinnon osia ei voisi suorittaa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kautta ilman osaamisen hankkimiseen osallistumista." Laajentavien tutkinnon osien rajaaminen normaalin osaamisen tunnustamisen ja tunnistamisen ulkopuolelle ei ole kannatettavaa, eikä laajentavia tutkinnon osia tulisi kohdella poikkeavasti muihin opintoihin nähden.

Kaksoistutkintoja ohjaava lainsäädäntö

Hyria katsoo, että kaksoistutkintoja ohjaavan lainsäädännön selkiyttäminen on tervetullutta. Kaksoistutkintoihin hakeutuminen myös yhteishaun kautta on sinänsä hyvä ratkaisu, kunhan siitä ei synny automaattista väylää kaksoistutkinnon suorittamiseen. Asetuksen perusteissa on kyllä huomioitu sekä ammatillisen koulutuksen että lukiokoulutuksen järjestäjän mahdollisuus päättää valintaperusteista kaksoistutkinnon suorittamiseen, mutta niistä ei täysin selviä, kuinka yhteishaun valintaprosessi kaksoistutkinnon osalta toimisi.

Jo tällä hetkellä kaksoistutkinto-opinnot keskeytyvät usein. Opiskelijoilla on epärealistinen kuva siitä, kuinka vaativaa kahden tutkinnon yhtäaikainen suorittaminen on. Hakeutuminen kaksoistutkintoon

yhteisvalinnan kautta tulee lisäämään myös sellaisten hakijoiden määrää, joilla ei ole tosiasiallisia valmiuksia ja mahdollisuuksia kahden tutkinnon suorittamiseen.

Toteamme, että kaksoistutkintokoulutukseen osallistumisesta ei saa tehdä subjektiivista oikeutta, vaan koulutuksen järjestäjällä tulee jatkossakin olla mahdollisuus asettaa määrällisiä ja opiskeluvalmiuksiin liittyviä rajoituksia kaksoistutkintokoulutukseen osallistumiselle. Lisäksi tulee nykytilannetta vastaavasti ottaa huomioon se, että yhteistyölukioilla on omia rajoituksiaan lukiokoulutukseen hakijoille - esimerkiksi keskiarvovaatimuksia.

Silvennoinen Sami
Hyria koulutus Oy